

Bijlage 1 **Betrouwbaarheid, nauwkeurigheid en representativiteit**

Vanuit onderzoekstechnisch oogpunt is het een te smalle benadering om alleen in te gaan op representativiteit. Daarom geven we een toelichting op de (statistische) betrouwbaarheid, nauwkeurigheid en representativiteit.

Elke steekproef geeft afwijkingen ten opzichte van de werkelijkheid, maar de uitkomsten moeten een zo goed mogelijk beeld geven van de populatie (lees: de inwoners van onze gemeente). In kwantitatief onderzoek is het gebruikelijk om te spreken van een statistisch *betrouwbaar* verschil, als de afwijking zo groot is dat deze niet door toeval wordt veroorzaakt. Het betrouwbaarheidsniveau is gedefinieerd als 1 (100%) minus het significantieniveau. Het is gangbaar uit te gaan van een significantieniveau van 5%. Dan is er sprake van een betrouwbaarheidsniveau van 95%. Dat wil zeggen dat, als het onderzoek op dezelfde wijze en op hetzelfde moment zou worden herhaald, de uitkomsten in 95% van de gevallen hetzelfde beeld zouden geven.

De *nauwkeurigheid* (uitgedrukt in foutmarge) geeft het gebied van waarden aan, waarbinnen de werkelijke waarde in de populatie ligt. Een foutmarge van bijvoorbeeld 5%, betekent dat de werkelijke waarde van de totale populatie 5% hoger of lager kan liggen dan de waarde van de steekproef. Concreet: indien een onderzoeksuitkomst van de steekproef aangeeft dat 50% van de respondenten een rapportcijfer 8 geeft voor een bepaald aspect, dan ligt dit percentage in werkelijkheid maximaal 5% boven of 5% onder deze 50%, ofwel tussen de 45% en 55%. Een foutmarge van 5% is gangbaar en algemeen geaccepteerd bij (statistisch) kwantitatief onderzoek.

Representativiteit is de mate waarin de verdeling van de steekproef (respons) overeenkomt met de verdeling van de populatie. Daartoe kijken we naar drie variabelen, namelijk woonplaats, leeftijd en geslacht. We toetsen bij ieder panelonderzoek of er verhoudingsgewijs evenveel inwoners met dezelfde kenmerken voorkomen als in de populatie (gebaseerd op de verdeling in de Basisregistratie Persoonsgegevens; BRP). Weging wordt toegepast om de resultaten te corrigeren om de mogelijke invloed van een niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Dit is een gangbare werkwijze in statistisch kwantitatief onderzoek. Personen in ondervertegenwoordigde groepen krijgen een gewicht groter dan 1 en tellen relatief zwaarder mee in het totaalresultaat, personen in groepen met een oververtegenwoordiging krijgen een gewicht kleiner dan 1. Doorgaans wordt een maximale weegfactor van 3 en een minimale weegfactor van 0,5 gehanteerd in Berkelland (zoals VNG Realisatie ook hanteert).